

Anbefalinger til revision af Skovloven

for at øge biodiversiteten i Danmarks skove.

Verdens Skove september 2026
med inspiration og kommentarer fra otte eksperter og interessenter.

Resume:

Dette dokument præsenterer Verdens Skoves anbefalinger til en revision af Skovloven. Formålet er at fjerne barrierer for biodiversitet og skabe en moderne ramme for både produktionsskov og vild natur. Ved at indføre klare kategorier for urørt skov og andre skovtyper, lempe restriktive, biodiversitets-skadelige krav til skovforvaltning, og styrke økonomiske incitamenter for biodiversitet, kan en revideret Skovlov understøtte målet om vildere og mere artsrig natur i Danmark.

Oversigt over udfordringer ved Skovloven og anbefalinger til løsninger

Udfordring	Anbefaling
A: Skovloven er formuleret som en lov for produktionsskov.	1 & 2: Omskriv formålsparagraffen. Beskyttet natur bør på sigt høre under en biodiversitetslov (side 5 & 6)
B: Skovlovens § 8 (krav om sluttet skov, forbud mod dyrehold, hugst modenhed).	3 & 4: Definer nye kategorier (f.eks. produktionsskov vs. urørt skov) og lemp reglerne (side 12 & 18)
C: Krav om plantetal på 2.500 pr. ha.	4: Lemp kravene til plantetal og giv plads til naturlig tilgroning (side 18)
D: Ingen juridisk definition af urørt skov.	3: Indfør en juridisk definition og differentieret forvaltningskrav (side 12)
E: Statslig urørt skov mangler juridisk sikring.	3: Lovfæst sikringen og indfør digital registrering (side 12)
F: Ingen biodiversitetskrav til produktionsskov.	5: Etabler mindstekrav for beskyttelse af biodiversitet i produktionsskov (side 22)
G: Manglende incitamenter for overholdelse af støtteaftaler om privat urørt skov	6: Forøg de økonomiske incitamenter og indfør effektive sanktioner (side 24)
H: Administrative byrder ved lukning af dræn.	7: Tillad aktiv lukning af dræn direkte via Skovloven i visse skovkategorier (side 25)
I: Myndighedernes fortolkning af Skovloven er for restriktiv.	8: Udarbejd en helt ny vejledning til loven (side 26)
J: Privat urørt skov er begrænset af finansiering.	9: Skab nye finansieringsmuligheder som udstykning og skattefritagelse (side 27)
K: Manglende anmeldeligt af nogle potentielt skadelige aktiviteter i Natura 2000-områder.	10: Gør skærmforyngelse og tynding anmeldeligt i Natura 2000 (side 28)

Baggrund

Verdens Skove og andre grønne organisationer har længe argumenteret for en reform af Skovloven. Den nuværende lov spænder ofte ben for urørt skov og mere biodiversitet, da den er et forældet instrument til skovforvaltning. Med "Den Grønne Trepert" fra 2024 blev der givet et politisk løfte om at revidere loven.

Som en del af projektet "Fra Papir til Natur", støttet af 15. Juni Fonden, præsenterer Verdens Skove her de største udfordringer ved Skovloven og konkrete anbefalinger til ændringer. Forslagene bygger på over 40 års erfaring med dansk skovnatur og er kvalificeret gennem møder med fageksperter.

Ekspertbidrag

Verdens Skove afholdt et 3 ½ timers fællesmøde med de syv førstnævnte eksperter, to individuelle møder og en feltekskursion med den sidstnævnte ekspert og modtog skriftlige bidrag efterfølgende. Eksperterne repræsenterer et bredt udvalg af relevante kvalifikationer og interesser inden for biodiversitet, skovforvaltning og jura.

Anbefalingerne er udelukkende Verdens Skoves og ingen af eksperterne kan stilles til indtægt eller ansvar for dem. Verdens Skove har nævnt eller citeret eksperters bidrag, hvor vi har fundet det særligt relevant.

Lasse Baaner

Cand. jur. ph.d., BSc, Lektor, Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, Sektion for Forbrug, Bioetik og Regulering, Københavns Universitet

Hans Henrik Bruun

Professor, Biologisk Institut, Københavns Universitet, fokus på økologi, biodiversitet, naturbevaring, økologisk genopretning, planter og insekter

Mads Jakobsen

Forstkandidat, Chefkonsulent i Den Danske Naturfond, tidligere i Miljøministeriet og Naturstyrelsen

Mikael Kirkebæk

BSc, Skov- og Landskabsingenør, Chefkonsulent i Klimaskovfonden, tidligere i Miljøministeriet

Jørgen Nimb Lassen

Forstkandidat, Chef for Skov og Landskab i Landskabsværkstedet, tidligere i Klimaskovfonden

Daniella Humm Møller

MSc i Biologi, Rådgiver og teamleder i Danmarks Naturfredningsforening, tidligere i Miljøministeriet

Anders Højgård Petersen

MSc i Biologi, Specialkonsulent, Center for Makroøkologi, Evolution & Klima, Københavns Universitet

Søren Forfang Petersen

MSc i Biologi, Konsulent, NatureScope

Tabel 1. Vigtig terminologi.

Skovloven	Skovloven blev indført for at beskytte produktionsskov og er kun undergået helt utilstrækkelige ændringer til at beskytte vild skovnatur og biodiversitet. Loven definerer begrebet fredskov.
Fredskov	Fredskov er en juridisk pligt til permanent skovdrift på et areal. Fældning og genplantning er tilladt, mens der ikke er indbygget sikring af natur og biodiversitet. Begrebet er fra 1805, og skulle sikre produktionsskov fred fra græssende dyr og opdyrkning. Ca. 90 % af Danmarks skove er fredskov.
Urørt skov	Urørt skov er en skov, hvor der ikke produceres tømmer. Skoven må gerne besøges og der kan foretages naturgenopretning.
Vild skovnatur	Verdens Skove definerer vild skovnatur som produktionsfri vild natur med flere arter af hjemmehørende træer i tæt eller spredt bevoksning og med genopretning af de naturlige processer.
Land sparing og land sharing	“ Land sparing ” vil sige at reservere et areal til beskyttelse af biodiversitet uden produktion. “ Land sharing ” vil sige at forsøge at give plads til biodiversitet på et areal med jordbrugsproduktion.
Naturgenopretning	Naturgenopretning vil sige at genoprette den naturlige tilstand (f.eks. flere arter af hjemmehørende træer) og naturlige processer på et tidligere produktionsareal.
Naturlige processer	Naturlige processer former både det fysiske og biologiske miljø og danner grundlag for biodiversitet. De omfatter naturlige vandstandssvingninger uden dræn, store planteæderes gnav og andre påvirkninger, stormfald, insekt og svampeangreb, brand, døende og døde træer, dyrs afføring og ådsler, rovdyr, mm.
Biodiversitet	Biodiversitet er mangfoldigheden af arter og deres gener, deres levesteder, og deres samspil samt de naturlige processer.
Beskyttet natur	Der er flere kategorier af beskyttet natur der er internationalt defineret. Mere overordnet kan natur være strengt beskyttet helt uden produktion og jagt eller det kan være anden beskyttet natur med jagt, let græsning eller andet, men hvor biodiversitet fortsat er højeste prioritet.

Hovedudfordringer ved den nuværende Skovlov og anbefalinger til deres løsning

Udfordring A: Skovloven er formuleret som en lov for produktionsskov

Skovloven ([Retsinformation, 2023](#)) er fortsat formuleret som en lov for produktionsskov, hvor kravene om etablering af sluttet skov af højstammede træer og forbuddet mod dyrehold er velmente relikter fra den oprindelige lov fra 1805, hvor tømmerproduktion var et akut nationalt behov truet af hold af husdyr i skovene og af ineffektiv skovdrift. Den senere inkludering af bæredygtig drift i Skovloven fra 2004 er fra en tid, hvor man i visse kredse forsøgte at fremme ideen om "naturnær skovdrift" og måske håbede det var tilstrækkeligt til at løse manglen på biodiversitet i danske skove ved den form for multifunktionel arealanvendelse også kaldet "land sharing". Formuleringen om at bæredygtigt drift "af det enkelte fredskovspligtige areal" skal opfylde en stribe af formål for mennesker, forhindrer imidlertid at biodiversiteten beskyttes effektivt. Mange arter er meget specifikke og kompromisløse i deres krav til levesteder, og det gælder især de mest sjældne og truede arter ([Colles et al, 2009](#)). Da det er almindeligt blandt arter at være specialiseret, klarer den overvældende majoritet af arter sig derfor dårligt ved land sharing ([Phalan et al, 2011](#)). I en review-artikel af 27 relevante empiriske studier forekom de bedste resultater for biodiversitet ved enten ren land sparing (41 % af studierne) eller ved land sparing og land sharing i kombination (52 %) ([Augustiny et al, 2025](#)).

Anbefaling 1:

På lang sigt bør al beskyttet natur falde under en kommende Biodiversitetslov og dens følgelovgivning, men indtil da kan en revideret Skovlov blive et vigtigt instrument for biodiversitet i skov.

Argumentation og uddybning:

Urørt skov bør ikke reguleres af en lov, der er skabt til træproduktion. Juridisk bør vi ikke opdele naturen baseret på kronedække, da overgangene mellem lysåben og tæt vegetation er flydende. En moderne biodiversitetslov bør derfor definere og regulere vild natur. Da dette kan tage tid, er en hurtig revision af Skovloven nødvendig for at sikre:

- Implementering af 100.000 ha ny urørt skov inden 2045.
- Udlægning af 75.000 ha urørt skov fra eksisterende produktionsskov inden 2027.

- Nye incitamenter for at fremme biodiversitet i produktionsskov.

Bidrag fra ekspertpanelet

Der var overvejende enighed i panelet om at biodiversitetsarealer, uanset om de er trædækkede eller ej, burde skilles ud i separat lovgivning, f.eks. som digitalt kortlagde arealer i en Naturzone med naturpligt. Klimaskovfonden pegede dog på, at Skovloven også i fremtiden kunne finde anvendelse til at sikre kulstoflagring i skov. Andre gjorde opmærksom på at Skovloven også kunne finde anvendelse til at sikre et minimum af biodiversitetshensyn i produktionsskov, som nævnt ovenfor.

Anbefaling 2:

Skovlovens formål omskrives fra at være en lov om produktionsskov til en lov der gælder alle typer skov og tømmerproduktionsarealer.

Argumentation og uddybning:

Skovloven er fortsat primært formuleret som en lov for kommerciel tømmerproduktion, men i dag er der mange flere behov end produktion, der kan og bør opfyldes af landets skove. Det skal imidlertid ske med en opdeling, hvor hvert areal er dedikeret til formål, der er forenelige på ét sted. Nogle skove eller træbevoksede arealer har produktion som deres primære formål. Da mange arter er meget specifikke i deres krav til levesteder som forklaret ovenfor, er det imidlertid nødvendigt med arealreservation med biodiversitet som det klart primære formål (også kaldet land sparing) i mere naturlige skove, hvis tabet af biodiversitet skal vendes til fremgang. Det skal tilgodeses i den reviderede skovlov.

Som konkret eksempel kunne formålsparagraffen omskrives på følgende måde:

Formål

§ 1. Loven har til formål at bevare og værne om landets produktionsskove og vilde skovnatur samt understøtte tiltag til at forøge skovarealet.

Stk. 2. Loven har til formål at fremme bæredygtig drift af landets produktionsskove samt fremme og beskytte vild skovnatur. Bæredygtig drift betyder inddragelse af såvel økonomiske som biologiske og sociale værdier. Vild skovnatur betyder skov som et naturligt økosystem uden træproduktion og med så mange naturlige processer som muligt, f.eks. mulighed for naturlig hydrologi og flere arter af store, hjemmehørende planteædere på arealet hele året i naturlige tætheder uden fodring.

Stk. 3. Bæredygtig drift og beskyttelse af vild skovnatur indebærer, at det ved forvaltningen af fredskovspligtige arealer og ved lovens administration ud fra en helhedsbetragtning tilstræbes at

1) fremme opbygningen af skove der er permanente og klimatilpassede, men tilpasningsdygtige og hver især tjener deres gensidigt forenelige formål hvad enten det er træproduktion, vild skovnatur og biodiversitet, klima, vandparkering, drikkevandsbeskyttelse, tilbageholdelse af kvælstof, rekreative værdier, friluftsliv eller andet.

2) sikre skovens produktion hvor det er hovedformålet,

3) bevare og øge skovenes biologiske mangfoldighed primært ved at udbrede og beskytte vild skovnatur og sekundært ved at fremme og beskytte levesteder for biodiversiteten og deres variation i bæredygtig produktionsskov

4) sikre, at også hensynet til miljøbeskyttelse, klima, friluftsliv og kulturhistorie kan tilgodeses.

Stk. 4. Ved lovens administration skal det tilstræbes at styrke rådgivning og information om bæredygtig skovdrift og vild skovnatur.

Bidrag fra ekspertpanelet

Der var udbredt enighed i panelet om, at Skovloven skal omfatte et bredere spektrum af både forvaltningstyper af skov og vegetationstyper af skovnatur. Samtidigt erkendtes det,

at der ikke er nogle naturlige grænser imellem skovnatur og mere lysåben natur eller mellem skovbrug, skovlandbrug og landbrug, men at en skovlov nødvendigvis må have en juridisk afgrænsning.

Udfordring B: Skovlovens paragraf 8

Lovkrav om tæt, sluttet skov

ISkovlovens paragraf 8 hedder det:

§ 8. For det enkelte fredskovspligtige areal gælder:

- 1) Arealet skal holdes bevokset med træer, der danner, eller som inden for et rimeligt tidsrum vil danne, sluttet skov af højstammede træer.
- 3) Arealet skal senest 10 år efter afvikling af en hugstmoden bevoksning opfylde kravet i nr. 1.

Denne paragraf tvinger forvaltere af urørt skov til at plante deres areal til i stedet for at gøre brug af naturlig tilgroning og genudsætte store planteædere og genetablere naturlig hydrologi. De tre sidstnævnte tiltag er ellers væsentlige tiltag for biodiversiteten, men vil gøre det svært at leve op til kravet om "sluttet skov af højstammede træer" inden for "senest 10 år".

Der kan søges dispensation, men en sådan gives meget restriktivt ved "særlige grunde", og hertil regnes ikke generelle hensyn til biodiversitet. Desuden er ansøgningen ressourcekrævende for både ansøger og myndigheder, og burde være unødvendig for urørt skov.

Maksimalt 10 % af arealet til store planteædere

ISkovlovens paragraf 8 hedder det endvidere:

§ 8. For det enkelte fredskovspligtige areal gælder:

- 4) Dyrehold er forbudt. Forbuddet gælder dog ikke på arealer, der lovligt kan holdes uden træbevoksning, jf. § 10.

§ 9. Uanset § 8 kan det enkelte fredskovspligtige areal anvendes på følgende måde:

- 1) Stævningsdrift og skovgræsning må tilsammen omfatte op til 10 pct. af arealet. Hegning til skovgræsning må ikke forringe mulighederne for offentlig færdsel og ophold.

Disse paragraffer forbyder forvaltere af urørt skov at have hegninger med dyr på mere end 10 % af skovarealet. Store planteædere i naturlige tætheder (hele året uden fodring) er i kraft af deres gnav, slid, skrab, frøspredning, lort og ådsler helt afgørende for at sikre og forbedre biodiversiteten. Det er imidlertid praktisk talt umuligt at opnå naturlige tætheder og undgå konflikter med landbrug og trafik uden at anvende hegn, medmindre man har ekstremt store områder eller en ø. Med anvendelse af hegn falder man under forbuddet mod dyrehold på mere end 10 % af arealet, som endda gælder for hvert ejendomsnummer, også hvis én eller flere ejere har matrikler, som støder op til hinanden, men hvor de er delt op på forskellige ejendomsnumre.

Også her kan der søges om dispensation, men igen gives en sådan meget restriktivt ved "særlige grunde", og hertil regnes ikke generelle hensyn til biodiversitet. Desuden er ansøgningen ressourcekrævende for både ansøger og myndigheder, og burde være unødvendig for urørt skov.

Hugstmodenhedskrav

ISkovlovens paragraf 8 hedder det yderligere:

§ 8. For det enkelte fredskovspligtige areal gælder:

2) Hugst bortset fra tynding må ikke finde sted, før bevoksningen eller det enkelte træ har opnået en alder eller dimension, hvor den er hugstmoden.

Denne paragraf betyder blandt andet at eksotiske træarter ikke kan fjernes fra områder man ønsker at konvertere til hjemmehørende arter, urørt skov eller anden natur, indtil træerne er hugstmodne.

Igen gælder at der kan søges dispensation, men en sådan gives meget restriktivt ved "særlige grunde", og hertil regnes ikke generelle hensyn til biodiversitet. Desuden er ansøgningen ressourcekrævende for både ansøger og myndigheder, og burde være unødvendig for urørt skov.

Udfordring C: Plantetal på 2.500 pr. ha

Ifølge [Vejledning om Skovloven](#) afsnit 2.4.2.2 Plantetal (Ministeriet for Grøn Trepert, 2023) skal der plantes med minimum 2.500 planter pr. ha i fredskov. Kravet til plantetallet er skabt for at kunne leve op til tæt, sluttet skov inden for 10 år. Endvidere indgår plantning med det plantetal på minimum 50 % af arealet i beregninger for klima-effekterne af ny, urørt skov i forbindelse med Den Grønne Trepert. Derimod er kulstofpuljen i urte, græs og busklaget af lysåben natur sat til nul i disse beregninger med den begrundelse at "det ikke har været muligt at skønne over denne effekt", mens den lille kulstoflagring der var i landbrugsafgrøden nedskrives til nul over en årrække (Miljøministeriet 2024). Kulstoflagringen ved naturlig tilgroning er altså voldsomt undervurderet. Plantning med 2.500 planter pr. ha på minimum 50 % af arealet er derfor også for nuværende et krav til økonomisk støtte til ny, urørt skov.

Ligesom med kravet om tæt, sluttet skov, tvinger plantetallet lodsejere der gerne vil etablere urørt skov til at plante i hvert fald dele af deres areal til med meget tæt skov i stedet for at bruge naturlig tilgroning, og afholder dem fra at etablere og forvalte med store planteædere og naturlig hydrologi. Alle disse tiltag er ellers langt bedre for biodiversiteten og vil bidrage til at skabe urørt skov med langt højere naturværdi.

Udfordring D: Der findes ingen juridisk definition af urørt skov

Naturstyrelsen har udformet [retningslinjer](#) for urørt skov (Naturstyrelsen, 2022). Der findes imidlertid ingen juridisk definition på urørt skov. Derfor er det uklart, hvilke krav der skal opfyldes i både privat og statsejet urørt skov.

Naturstyrelsen skriver at genopretning af naturlig hydrologi og forvaltning med store planteædere i de statslige urørte skove er begrænset af "de økonomiske forudsætninger" og af "muligheder for friluftslivet" (Naturstyrelsen, 2022). En analyse foretaget af Verdens Skove af 92 forslag til forvaltningsplaner for statslige urørte skove, viste at der er tale om planer for at højst 15 % af arealet, skal have store planteædere "hvis ressourcerne tillader det", og at der i langt de fleste tilfælde er tale om sommergræsning med en eller to arter af husdyr ([Verdens Skove, 2026](#)). Naturlig hydrologi var også planlagt for under 30 % af arealet af urørt skov ([Naturstyrelsen, 2026](#))

I kontrast hertil anbefaler biodiversitetsforskere store planteædere (fleste mulige arter hele året uden fodring) og naturlig hydrologi som universelle tiltag på alle arealer med urørt skov ([Møller et al, 2018](#)). Naturstyrelsens forvaltning af urørt skov mangler også mål for mængden af dødt ved og diversiteten af vedplanter. Endvidere er der usikkerhed om, hvorvidt jagt skal være tilladt i henholdsvis statslig og privat urørt skov. Jægerne argumenterer med rette, at jagt kan være med til at gøre urørt skov mere økonomisk attraktiv. Jagt vil imidlertid også påvirke de store planteædernes antal og fordeling, og dermed deres positive effekter for biodiversitet og naturoplevelser. Desuden kan områder med jagt ikke indgå i at opfylde mål for strengt beskyttet natur, da streng beskyttelse udelukker jagt ([Biodiversitetsrådet, 2025](#)).

Der er derfor behov for en juridisk definition på urørt skov med minimumskrav til forvaltningen, og eventuelt differentierede krav i forhold til støtterammer og privat eller offentligt ejerskab. Med andre ord kan lovgivning bruges til at afklare i hvilket omfang og under hvilke forhold store planteædere, naturlig hydrologi, dødt ved, vedplante-diversitet, jagt og fodring skal målsættes og reguleres i urørt skov.

Udfordring E: Statslig urørt skov er ikke juridisk sikret

Statslig urørt skov udgør kun en administrativ ordning, og er ikke lovfæstet i Skovloven eller anden lovgivning, i modsætning til naturnationalparker, og er heller ikke tinglyst, i modsætning til privat urørt skov ([Biodiversitetsrådet, 2023](#)). Selv om de 70.000 ha statslige urørte skove er vedtaget af Folketingsflertal og med folkelig opbakning kan statslig urørt skov derfor i princippet ændres eller ophæves af den relevante minister uden afstemning i Folketinget. Denne usikkerhed om kontinuiteten af statslig urørt skov bør fjernes ved en lovfæstet sikring og digital registrering.

Anbefaling 3:

I en revideret Skovlov defineres flere kategorier af skov og som minimum en opdeling i produktionsskov og urørt skov.

Argumentation og uddybning:

Denne anbefaling løser på een gang udfordringerne fra B til E. Da produktion af tømmer og effektiv beskyttelse af biodiversitet er svært forenelige interesser med vidt forskellige behov for lovgivning, er det nødvendigt at definere produktionsskov og urørt skov som to separate kategorier af skov med forskellige bestemmelser i lovgivningen, dens vejledning og i relaterede støtteordninger.

Yderligere kan der være fordele ved at opdele urørt skov i to eller tre kategorier: En kategori med aktiv naturgenopretning hvor ejeren har midler og arealer til at etablere alle, eller de fleste naturlige processer, som vådområder, store planteædere og en ændring i vedplanternes sammensætning til at indeholde flere naturligt forekommende arter af træer og buske, større variation i skovens tæthed med genskabte lysninger, større strukturel variation og mere dødt og døende ved. En anden kategori for passiv naturgenopretning som kan finde tilslutning hos skovejere, der ønsker at imødekomme biodiversitet ved at ophøre med skovdrift, men ikke har midler eller passende arealer til aktivt at reetablere naturlige processer som naturlige vådområder, store planteædere, større diversitet i vedplanter med mere. En eventuelt tredje kategori kan udgøres af strengt beskyttet skovnatur, som er urørt skov med aktiv naturgenopretning, men som yderligere har streng beskyttelse mod ressource-udtag og derfor ikke tillader jagt eller kødproduktion, og opfylder høje krav om plads til naturlige processer og derfor er på 1 000 ha eller mere.

Differentieringen i urørt skov med og uden aktiv naturgenopretning giver mulighed for at give ekstra belønning for det bedre scenarie for biodiversiteten i den første kategori, samtidigt med at mindre arealer og færre midler kan imødekommes med den anden kategori. Differentieringen i urørt skov med og uden aktiv naturgenopretning og eventuelt strengt beskyttet natur giver også mulighed for at juridisk specificere, hvilken tilstand urørt statsskov bør have. Alle kategorier af urørt skov forudsætter et juridisk forpligtende, permanent, og arealfast ophør af kommerciel tømmerproduktion registreret i et digitalt kortregister under en passende myndighed. Også urørt statsskov skal registreres på samme vis og udgøre en permanent juridisk forpligtelse i stedet for blot en administrativ ordning som nu.

Regler om tæt skov, hugstmodenhed, plantetal og begrænset skovgræsning skal ikke gælde kategorierne af urørt skov, men der afstikkes i stedet regler for fældning med naturgenopretningsformål, assisteret naturlig tilgroning, store planteædere i naturlige tætheder uden tilskudsfodring, samt regler for passiv og aktiv reetablering af naturlig hydrologi og vådområder (Tabel 2).

Et alternativ til de tre kategorier af urørt skov er blot en kategori, men med et pointsystem for graden af naturgenopretning og størrelsen af arealet. Det kunne se ud som Tabel 2 fra "Mindste arealkrav" og nedefter, men i stedet for krav for hver af de tre kategorier af urørt skov gives et antal point (f.eks. fra 1 til 10) med de højeste point for store arealer og mest fuldendt naturgenopretning.

For produktionsskov vil gælde den reviderede Skovlovs generelle betingelser. Produktionsskov kan eventuelt deles op i almindelig produktionsskov og naturnær skovdrift. Også her vil en sådan opdeling gøre det muligt at belønne de forbedrede forhold for biodiversitet.

Tabel 2. Eksempel på hvordan der kan indføres forskellige kategorier af skov og hvordan de kan afgrænses.

	Produktion		Beskyttet natur		Strengt beskyttet natur
Minimumskrav	Alm. produktionsskov	Naturnær skovdrift	Urørt skov <u>uden</u> aktiv naturgenopretning	Urørt skov <u>med</u> aktiv naturgenopretning	Strengt beskyttet natur
Tømmerproduktion	✓	✓	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt
Biodiversitetsarealer		Mindst 10%	100%	100%	100%
Oprensning af dræn		Ikke tilladt (undtagen aht naboer og offentlig infrastruktur)	Ikke tilladt (undtagen aht naboer og offentlig infrastruktur)	Ikke tilladt (undtagen aht naboer og offentlig infrastruktur)	Ikke tilladt
Pesticider eller gødning		Ingen gødning, kun pesticider mod invasive arter	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt
Mindste arealkrav			1 ha urørt skov	25 ha urørt skov	1000 ha beskyttet natur
Arealfast, permanent, registreret på digitalt kort		Biodiversitetsarealer registreres	✓	✓	✓
Biodiversitetsplan		Anbefalet	Valgfrit	✓	✓
Hjemmehørende planteædere i helårsgræsning uden tilskuds fodring og uden brug af parasitmidler	Tilladt, men valgfrit	Tilladt og anbefalet på biodiversitetsarealer	Valgfrit	Mindst en art af store planteædere	Så mange arter store planteædere som praktisk muligt
Aktiv lukning af dræn			Valgfrit	✓	✓
Aktiv skabelse af skovlysninger			Valgfrit	✓	✓
Plantning af et diverst udvalg af hjemmehørende vedplanter		Mindst 50% af arealet mhp produktion	Valgfrit	Ja, mhp naturgenopretning	Ja, mhp naturgenopretning
Indsats for mere dødt ved		Min 5 træer/ha til naturligt forfald	Valgfrit	✓	✓
Arealer uden jagt og kødproduktion			Valgfrit	På 50% af arealet	100%

Bidrag fra ekspertpanelet

Et flertal i panelet var enige i en opdeling i produktionsskov og urørt skov, men det diskuteredes, hvor mange kategorier af henholdsvis produktionsskov og urørt skov, der er bedst.

Fordelen ved blot en kategori af hver, er større fleksibilitet i forhold til graduering af biodiversitets-indsatser. Biodiversitets-indsatserne og deres støttebeløb kunne evt udspecificeres i en juridisk bindende plan for forvaltning af arealet (forvaltningsplan). Støttebeløbet kan vejledes af en detaljeret pointgivning for hver type af naturgenopretning, som foreslået ovenfor.

Ulempen ved blot en kategori af hver er, at det bliver sværere at opsætte ensartede betingelser og støttebeløb for forbedringer af biodiversitet, hvad enten der er tale om forbedringer i produktionsskov eller urørt skov. Uden en kategori af urørt skov med aktiv naturgenopretning bliver det også sværere at sikre mindstekrav til implementering af aktiv naturgenopretning i offentligt urørt skov.

En del af debatten gik også på i hvor høj grad en mere biodiversitetsvenlig produktionsskov bidrager til beskyttelse af biodiversitet, og derfor om det er vigtigt at have en kategori af "naturnær skovdrift". Modsat fremførte andre at urørt skov nok er bedst for biodiversiteten, men at det er en skovforvaltningstype der er svær at overbevise private jordejere om at vælge fordi man binder sig selv og efterfølgere hårdt til at kunne gøre meget lidt i forhold til skovens udvikling og indtægter. "Der er fare for at urørt skov er en Rolls Royce model for biodiversitet, men at den har meget få købere." Verdens Skove mener det understreger behovet for højere incitamenter for urørt skov. Panelet diskuterede indgående, hvordan arealfaste og permanent juridisk bindende forvaltningsplaner kunne være et værktøj til at fremme biodiversitet, hvis der fulgte tilstrækkelige økonomiske incitamenter med. Det blev sammenlignet med [Biodiversity Stewardship](#) ordningen i Sydafrika. Forvaltningsplanerne kunne konstrueres, så de er overordnet lovgivningen i øvrigt ("overrule"), f.eks. Skovloven og dens begrænsninger. Flere fremførte at en plan i sig selv kunne udgøre en administrativ forhindring for biodiversitet, og den ville være mest relevant for større arealer og ejere med mange ressourcer. I Sydafrikas Biodiversity Stewardship tilbyder myndighederne hjælp med at udfærdige planen, og man kan også arrangere hjælp til at føre planen ud i livet. Jo mere og jo længere man forpligter sig (fra 5, 10, 30 eller 100 år op til permanent), jo mere støtte og skattelettelser får man del i.

Den primære anbefaling her er at der skabes mindst to kategorier af skov (produktionsskov og urørt skov), men gerne flere. Tabel 2 er Verdens Skoves eksempel på de mulige kategorier og deres potentielle opdeling. Jørgen Nimb Lassen (2026) udfærdigede sideløbende et lignende forslag til kategorier for skov med en opdeling i tre kategorier. Danmarks Naturfredningsforening har foreslået en opdeling i produktionsskov, biodiversitetsskov og urørt skov, men har ifølge vores kendskab ikke nærmere defineret midterkategorien.

Anbefaling 4:

For al skov lempes begrænsninger for biodiversiteten

Argumentation og uddybning:

Der lempes på regler, der begrænser biodiversiteten i al skov, sådan at der åbnes mulighed for forskellige grader af biodiversitetshensyn uden at binde sig til urørt skov. Lempelserne skal blot betinges af, at de sker af hensyn til biodiversitet og ikke åbner for andre former utilsigtet produktion eller anvendelse.

Sluttet skov af højstammede træer

Kravet om "sluttet skov af højstammede træer" gælder ifølge Skovloven før revision for hele arealet med visse undtagelser: maks. 10 % skovgræsning og stævningskov, eksisterende klitter og marker plus maks. 10 % nye naturarealer. Dette foreslås hermed afløst af et krav om et samlet kronedække på minimum 20 % af træer højere end 5 m, og at der må ikke etableres andre afgrøder til salg eller høst end træer på fredskovsarealet. For ny skov skal 5 % kronedække nås inden for 20 år og 20 % kronedække inden for 50 år. Dermed sikres både skovejerne og de naturlige processer langt større frihed til at bestemme hvordan arealer med tæt skov, lysåben skov og mere åben natur fordeles, mens kravet om 20 % kronedække sikrer at der stadig er tale om et skovlandskab med de klimatiske og økologiske karakteristika, der følger med. Der kan evt gives dispensation til et lavere kronedække hvis en biodiversitetsplan godkendes.

Skovgræsning

Begrænsningen af skovgræsningen til 10 % af arealet på ejendomsnummeret erstattes med tilladelse af helårsgræsning med hjemmehørende arter af store planteædere uden tilskudsfodring (dvs. i naturlige tætheder) og uden brug af parasitmidler (for at undgå forgiftning af insekter) på op til 100 % af arealet defineret som det sammenhængende skovareal på tværs af ejendomsnumre. Der skal i princippet holdes samme tæthed af store planteædere hele året. Man kan dog tage dyr ud til slagtning eller jagt årligt (undtagen i strengt beskyttet natur), f.eks. i efteråret, og på den måde tilpasse tætheden til den forestående vinter. Hvis en særlig lang eller hård vinter giver behov for det, kan dyr enten tages permanent væk fra arealet eller fodres i et separat aflukke, men det må ikke blive en årligt tilbagevendende løsning. Der kan fortsat være strengere forpligtelser for støtteordninger eller bestemte skovkategorier, f.eks. krav om jagtfrit område for at opfylde krav om strengt beskyttet natur, sensu EU og IUCN kategori I og II.

Hugstmodenhed

Kravet om hugstmodenhed inden høst (undtaget tynding) lempes for al skov. I vejledningen til den nuværende Skovlov hedder det: "Bestemmelsen er ikke til hinder for, at træer kan fældes før hugstmodenhed, hvis skovejeren ønsker at bruge muligheden efter § 10, nr. 4 til at lægge arealer ud som åbne naturarealer." Den mulighed kan dog kun udnyttes på 10 % af arealet og altså kun til "åbne naturarealer". Kravet lempes til at der kan fjernes ikke-hjemmehørende træarter før hugstmodenhed når disse udskiftes med hjemmehørende træarter eller der sker udtynning eller delvis fældning af hjemmehørende træarter af biodiversitetshensyn med henblik på lysbrønde, skovlysninger, eller mere lysåben skov, forudsat at de øvrige regler om blandt andet samlet kronedække på 20 % overholdes.

Plantetal

Kravet om plantning med minimum 2.500 planter pr. ha for at opnå fredskovs-status lempes. Skovejeren bestemmer selv med hvilken tæthed der plantes, eller om der anvendes naturlig eller assisteret tilgroning, blot andre regler (20 % kronedække) og forpligtelser indeholdt i f.eks. tilskudsordninger overholdes. Der kan fortsat være strengere forpligtelser for støtteordninger, f.eks. højere krav om kronedække ved støtte fra Klimaskovfonden, for at sikre en bestemt lagring af kulstof.

Tabel 3. Verdens Skoves forslag til lempelser af eksisterende regler i Skovloven mhp bedre muligheder for at øge biodiversiteten i alle typer fredskov.

Bestemmelser	Eksisterende Skovlov	Revideret Skovlov
Sluttet skov af højstammede træer	Gælder for hele arealet med visse undtagelser	Minimum 20 % kronedække af træer højere end 5 m målt som gennemsnit over hele arealet. Ingen andre afgrøder til salg eller høst end træer.
Skovgræsning	Maks. 10 % af areal	Store, hjemmehørende planteædere i helårsgræsning uden tilskudsfodring og uden brug af parasitmidler er tilladt på 100 % af arealet.
Ingen hugst før hugstmodenhed	Gælder alle arter kun undtaget tynding	Gælder ikke hvor ikke-hjemmehørende træarter udskiftes med hjemmehørende træarter eller der sker udttynding af hjemmehørende træarter af biodiversitetshensyn.
Plantning med mindst 2500 planter pr ha	Gælder ifølge vejledningen til Skovloven 2.4.2.2. arealer der ansøges om at få Fredskovspligt	Skovejeren bestemmer selv metode til at nå et kronedække på mindst 20 %

Bidrag fra ekspertpanelet

Mikael Kirkebæk fra Klimaskovfonden udtrykte bekymring for at for vidtgående lempelser til kravene til skovdække kan erodere klimaeffekten af fredskov. Følgende punkter er den officielle holdning hos Klimaskovfonden.

Citat:

- Der er brug for en lempeligere tilgang til, hvor meget lysåbne og arealer til naturlig tilgroning, må fylde på fredskovspligtige arealer. I dag haves en ret restriktiv administration, som forhindrer en naturnær placering af forskellige arealtyper i de nye skove. F.eks. er det kun tilladt at arbejde med arealer til naturlig tilgroning på op til 50 % af skovens areal, hvis det er en integreret del af skoven, dvs. omgivet af "kerneskov" på tre sider. Vi vurderer dette er en uhensigtsmæssig forvaltning, da det forhindrer optimale placeringer af arealer til naturlig tilgroning, f.eks. ift. eksisterende frøkilder og hydrologiske forhold. Naturlig tilgroning bør generelt kunne accepteres som skovetableringsmetode. Det kan evt. kombineres med krav om aktiv tilplantning, hvis arealerne ikke er rimeligt skovetableret efter 10 år.
- Høje plantetalskrav: Ved etablering af skov til assisteret naturlig tilgroning, som Klimaskovfonden anvender, er det uhensigtsmæssigt, at der skal arbejdes med plantetal på min. 2.500 planter/hektar. Man burde kunne gå ned til fx 1.000 planter/hektar på arealer med naturhensyn for ikke at spille godt plantemateriale, som der kan være mangel på, og for at skabe en lysere skov med mere variation.
- Mht. græsning i skov finder vi det hensigtsmæssigt at skovloven, som i dag indeholder et standard maks. på 10 % af skovens areal som udgangspunkt. Dette sikrer CO₂-lageret i skoven. Hvis muligheden for skovgræsning udvides, er det potentielt problematisk for at bevare en langsigtet skovtilstand og dermed CO₂-lager i form af skov.

Citat slut.

Verdens Skove hilser det velkomment at Klimaskovfonden går ind for lempelser i forhold til brug af naturlig tilgroning og lavere plantetal.

Verdens Skove har også fuld forståelse for, at Klimaskovfonden er interesseret i at sikre den kulstoflagring, der følger med skov. VS henleder dog samtidig opmærksomheden på at mens kulstoflagring i vild, lysåben natur (eller mosaik af skov og lysåben natur) er relativt dårligt undersøgt, så viser hidtidige undersøgelser mængder af lagret kulstof i tempereret naturligt græsland, der langt overstiger lagring i opdyrkede marker og

såede græsmarker, og at kulstoflagrene er i samme størrelsesorden som i tempereret løvskov ([90-243 tC/ha mod 153-281 tC/ha](#)) (IPCC, 2001; [Breulmann et al, 2016](#)). Hertil kommer et eventuelt busk og trælag i græsset mosaik-natur. Det står i skarp kontrast til beregningerne i Den Grønne Trepert, hvor der for lagring i urørt skov er regnet med 0 tC/ha i græs, urte og busklag (Miljøministeriet, 2024).

Verdens Skove opfordrer derfor til, at man ikke begrænser store planteædere i skovnatur på bekostning af biodiversiteten, men i stedet udfører realistiske beregninger for kulstoflagringen i skovnatur med store planteædere. På den måde kan også skovnatur belønnes for sin rette klimaeffekt, frem for at blive diskvalificeret på grundlag af mangelfulde beregninger.

Udfordring F: Skovloven indeholder ingen minimumskrav for biodiversitetshensyn i produktionsskov

Skovloven indeholder stramme krav til arealreservation, genplantning, skovdække og forbud mod dyrehold for at sikre træproduktionen, men indeholder ingen minimumskrav til biodiversitetshensyn for skov af nogen type. Selv en produktionslov som skovloven kunne i en moderne udgave indeholde simple krav til forvaltningen, som f.eks. krav til biodiversitetsarealer og begrænsninger for brug af pesticider og gødning.

Anbefaling 5:

For produktionsskov etableres mindstekrav for beskyttelse af biodiversitet

Argumentation og uddybning:

Det er fordelagtigt, hvis produktionsskov ikke er biologiske ørkener, der afskærer organismers spredning gennem landskabet, eller bidrager til forurening med pesticider og næringsstoffer. På den anden side erkendes det, at selve produktionsskovene aldrig vil kunne huse så høj biodiversitet som urørte skove, og at regler der tilgodeser biodiversitet i produktionsskov derfor bør rettes mod at anvende marginale arealer (f.eks. stejle skråninger og vådområder) til biodiversitet og andre effektive biodiversitetstiltag der ikke står i vejen for fortsat rentabel tømmerproduktion på selve produktionsarealerne.

I Skovloven hedder det i § 1. Stk. 2. "Loven har også til formål at fremme bæredygtig drift af landets skove", men der mangler mindstekrav til hvordan denne bæredygtige drift sikres.

Sådanne mindstekrav kunne omfatte mindst 10 % af arealet udlagt til biodiversitet uden produktion (arealfast, digitalt kortlagt), efterladelse af mindst 5 træer pr. hektar til naturligt henfald, arealet med ikke-hjemmehørende træarter må ikke forøges over det nuværende eller overstige 33 % ved nyetablering, gødning anvendes ikke og pesticider anvendes kun ved et veldokumenteret behov. Det svarer til de kriterier der er opstillet for skovkategorien Naturnær Skovdrift i Tabel 2.

Bidrag fra ekspertpanelet

Et medlem af ekspertpanelet mente, at det er oplagt, at en revideret skovlov skal indeholde økologiske minimumskrav til skovdrift, eftersom bæredygtig drift indgår i lovens formål. Et par andre medlemmer gav dog udtryk for, at strengere krav for produktionsskov ville have minimal effekt for biodiversiteten på selve produktionsarealet. Man kunne overveje om kravet om de 10 % biodiversitetsarealer skal opfyldes ifm produktionsarealet eller om det kunne være et areal med større biodiversitetspotentiale placeret et andet sted.

Verdens Skove medgiver at man skal være varsom med at opsætte for strenge krav der kunne skabe unødvendig modstand mod vigtigere komponenter i en skovlovs-revision. En evt certificering - f.eks. FSC - kunne give øgede salgspriser og dermed incitament. Den nuværende FSC ordning har dog begrænset gavnlig virkning for biodiversiteten, mens en mere biodiversitets progressiv FSC version endnu er under udvikling.

Udfordring G: Manglende incitament til at overholde aftaler om urørt skov

"Overtrædelse af forpligtelser mht. urørt skov er i dag kun et krav om tilbagebetaling af det modtagne tilskud – ikke et krav om erstatning eller genopretning af den biodiversitetsmæssige værdi, der er opbygget i den urørte skov." har jurist Lars Baaner skrevet i denne [artikel](#) (Baaner, 2023).

Man risikerer at ændrede økonomiske forudsætninger eller nye ejere med andre intentioner fører til sløjfning af urørt skov og salg af tømmeret, selv om et tilskud så skal tilbagebetales. Der mangler med andre ord en straf for at overtræde aftaler om urørt skov og/eller forøgede incitamenter til at overholde aftalen.

Anbefaling 6:

Forøgede incitamenter til at overholde forpligtelsen til urørt skov.

Argumentation og uddybning:

Forøgede incitamenter til at overholde en frivilligt indgået forpligtelse til urørt skov kunne både være positive og negative. Positive kunne f.eks. være fritagelse fra ejendomsskatter, så længe aftalen om urørt skov overholdes, mens de negative kunne udgøres af en bøde af en størrelsesorden, der gør det en særdeles dårlig forretning at overtræde aftalen og evt. dagbøder indtil foranstaltninger er effektuerede til at bringe et aftalebrud til ophør eller genoprette skader på biodiversiteten. "Hvis man ville styrke den retlige beskyttelse af biodiversitet i skovloven eller gennem en ny biodiversitetslov, kunne man med fordel skele til EU's miljøansvarsregler" (Baaner, 2023).

Udfordring H: Store administrative byrder ved at ophæve dræning

Naturlige vådområder og svingende vandstand er vigtige forudsætninger for høj biodiversitet. Derfor er vandløbs-oprensning og dræning uønsket i områder hvor biodiversitet er det vigtigste eller et vigtigt forvaltningsmål.

Ifølge eksisterende lovgivning om vandløb skal der søges om lov til at passivt eller aktivt lukke dræn eller undlade at vedligeholde vandløb, selv hvis der ikke er konsekvenser for naboer og infrastruktur, uanset at arealet er udlagt til urørt skov eller anden natur. En ansøgning om tilladelse skal sendes til den lokale kommunes teknik- og miljøforvaltning, som er vandløbsmyndighed. Man skal oplyse om ejendommens matrikelnummer, indtegne dræn og berørte arealer på et kort, beskrive projektet for ændret afvanding samt så vidt muligt vurdere konsekvenser for miljø, naboer og vandløb. Afhængig af omstændighederne kan det give anledning til at kommunen udfører et mere detaljeret miljøvurdering og/eller konsekvensvurdering. Processen kan udgøre en betydelig administrativ byrde for skovejerne, og forsinkelse i implementering af naturlig hydrologi. I praksis kan det betyde, at skovejere afstår fra at genoprette naturlig hydrologi.

Anbefaling 7:

Det indskrives i Skovloven at vandløb og dræn i skovkategorierne for urørt skov og naturnær skovdrift ikke må vedligeholdes og at dræn gerne må lukkes aktivt.

Argumentation og uddybning:

Det foreslås at det indskrives i en revideret skovlov at vandløb og dræn i skovkategorierne urørt skov og naturnær skovdrift ikke må vedligeholdes og at dræn gerne må lukkes aktivt - medmindre der er betydelige negative konsekvenser for naboer og infrastruktur eller vandløbsmyndigheden træffer bestemmelse om tilladelse til (eller påbud om) vedligehold. Skovloven vil tage forrang over ældre vandløbslovgivning. Effekten er at det vil give en slags tilladelsesordning til at vedligeholde vandløb og dræn i urørt skov og naturnær skov - omvendt nu hvor der skal søges om IKKE at vedligeholde dem.

Udfordring I: Restriktiv fortolkning af den nuværende skovlov

Den nuværende skovlov giver mulighed for dispensation fra regler om tæt, sluttet skov inden for 10 år, skovgræsning på maks. 10 % af arealet og krav om hugstmodenhed før fældning ([Naturstyrelsen, 2015](#)). Dispensationerne administreres imidlertid meget restriktivt, gives kun ved "særlige grunde", og hertil regnes ikke generelle hensyn til biodiversitet selv når et område er udpeget til urørt skov! (se f.eks. [Nævnenes Hus, 2026](#)).

Når der gives dispensation er den tidsbegrænset til 5 eller 10 år hvilket er meget kort tid i skov og naturplanlægning, og giver usikkerhed om forlængelse og uforholdsmæssigt stort administrativt ressourceforbrug både hos ansøger og sagsbehandler i forbindelse med hver ansøgning om forlængelse. Dispensation kunne ganske enkelt være uden tidsbegrænsning.

Desuden er der ofte andre betingelser i tinglyste aftaler om urørt skov som forhindrer fjernelse af genvækst af eksoter eller forhindrer (helårs-) græsning . Det er f.eks. formuleringer som "Der må ikke ske nogen form for hugst, nedskæring af opvækst, brændesankning, plantning og såning, pleje m.v." eller "Ubevoksede områder (i alt ca.

5,7 ha) kan friholdes for uønsket opvækst ved hugst eller græsning. Dersom plejen af arealerne har været ophørt i en periode på 5 år, overgår arealerne til fri succession/tilgroning. Herefter holdes arealerne helt fri for drift og pleje af enhver art.”

Endvidere er der mange andre muligheder for støtte med videre, der afgøres af vejledningen til skovloven, f.eks. at man skal plante med en tæthed på 2500 planter pr ha. Dette er forhold der ikke er betinget af Skovloven, men den måde den fortolkes og administreres, blandt andet som følge af lovens skrevne vejledninger og praksis.

Anbefaling 8:

En revideret skovlov følges op af en ny vejledning, så der kan “startes på en frisk” ift. administrationen af loven

Argumentation og uddybning:

Meget af Skovlovens praktiske implementering ligger i dag i lovens vejledning. Det er derfor vigtigt at der skrives en helt ny vejledning som er i tråd med den reviderede lovs tekst og ånd.

Udfordring J: Privat urørt skov er begrænset af finansiering

I 2023 var der udpeget 65.128 ha urørt skov på Naturstyrelsens arealer, 1.401 ha var fredet som urørt skov og der var givet tilskud til etablering af i alt 2.527 ha privat urørt skov svarende til henholdsvis 1,5 %, 0,03 % og 0,06 % af Danmarks landareal eller 1,6 % i alt ([Danmarks Skovstatistik 2023](#)). I 2025 blev der givet tilsagn om støtte til omlægning af yderligere 119 ha privat skov til urørt skov og til 20 ha ny, urørt skov fra marker ud af de 100.000 ha ny, urørt skov der er planlagt med Grøn Trepert ([Naturmonitor, 2026](#)). Det gennemsnitlige støttebeløb for omlægning af privat skov til urørt udgjorde 116,000 DKR i 2022 ([Miljøstyrelsen, 2023](#)) og 142,000 DKR pr ha i 2023 ([Naturmonitor, 2026](#)) baseret primært på indtægtstab ved ikke at kunne foretage hugst. For omlægning af marker til urørt skov er raten 90,500 DKR pr ha plus opretholdelse af EU hektarstøtte på ca. 1.800 DKR pr ha pr år.

Den beskedne tilslutning til ny, urørt skov er en funktion af støttebeløbets størrelse pr ha og måske at ordningen var relativt ny i 2025, mens støtten til omlægning af eksisterende skov var begrænset af det samlede beløb afsat til ordningen (F.eks. 27,9 millioner DKK i

2022 og 13,4 millioner DKK i 2023)([Miljøstyrelsen, 2023](#); [Naturmonitor, 2026](#)). Begge begrænsninger indikerer at der er behov for mere og bedre finansiering hvis Grøn Trepert's mål om 100,000 ha ny, urørt skov skal nås inden 2045 og Danmark skal opfylde EU og Biodiversitetskonventionens mål om 30 % beskyttet natur (i teorien inden 2030) med en passende andel af beskyttet skov i Danmark.

Anbefaling 9:

En revideret skovlov bør åbne op for nye finansieringsmuligheder og incitamenter for biodiversitet i skov som udstykning, ophævelse af bopælspligt, erstatningsnatur, og fritagelse fra ejendomsskatter.

Argumentation og uddybning:

Der findes en række muligheder for at fremme udbredelsen af mere biodivers skov, som er enten uudnyttede eller har potentiale til at udnyttes bedre. Det er principielle muligheder som det anbefales at skrive ind i den reviderede Skovlov, men deres detaljerede udformning ligger ud over hvad der har været mulighed for at diskutere i ekspertpanelet eller for Verdens Skove at undersøge nærmere. Mulighederne omfatter, men er ikke begrænsede til:

1. Udstykning i naturejendomme uden bopælspligt betinget af en forvaltningsplan som urørt skov og en maksimum-grænse for antallet af kvm bebyggelse og antal senge pr ha, f.eks. 5 kvm bebyggelse og 0,25 senge pr ha og minimum 20 ha natur pr bygning. Dette kunne vise sig at være et meget attraktivt incitament til at etablere natur.
2. Erstatningsnatur, compensation/off-setting og biodiversitetskreditter kunne udnyttes bedre end i dag. For eksempel kunne man i stedet for at skabe ny erstatningsnatur på bar mark konvertere produktionsskov til urørt skov i sammenhængende områder særligt i områder med høj Bioscore.
3. Fritagelse fra grundskyld (som er en årlig skat på ca 6 promille af jordens værdi) for urørt skov.

Udfordring K: Manglende anmeldeligt for visse betydelige indgreb i Natura2000-skov

Natura2000-områder er et fælleseuropæisk netværk af beskyttede naturområder udpeget på baggrund af EU's Habitatdirektiv og Fuglebeskyttelsesdirektiv. Formålet er at bevare og beskytte sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper samt vilde dyre- og plantearter for at sikre en høj biodiversitet i EU. Målet er at opnå eller bevare en "gunstig bevaringsstatus" for arter og naturtyper. Hvert medlemsland laver specifikke planer for, hvordan områderne plejes og beskyttes. Ifølge Skovlovens paragraf 17 ([Retsinformation, 2023](#)) er der derfor pligt til at anmelde visse aktiviteter. Det skal vurderes om de aktiviteter kan ændre naturtypen, formindske arealet med naturtypen eller forstyrre arter på udpegningsgrundlaget. Aktiviteterne omfatter brug af pesticider og gødning, plantning og renafdrift. Der er imidlertid ikke anmeldeligt for udtynning og heller ikke traditionel skærmforyngelse, der ikke betragtes som renafdrift:

“Der er dog ikke tale om en renafdrift, hvis man ved foryngelse med frø fra de gamle træer på arealet har fået en ny træbevoksning op under de gamle træer. Den nye bevoksning skal have en kronedækningsgrad på mindst 50 pct. af arealet, hvorefter alle de gamle træer er blevet fældet på dette areal.” ([Naturstyrelsen, 2015](#))

Disse aktiviteter kan imidlertid ændre både lysindfald, luftfugtighed, artssammensætning, alderssammensætning og en stribe andre parametre, som er vigtige for bevaringsstatus for både naturtyper og arter.

Anbefaling 10:

Vejledning og bilag ændres så skærmforyngelse og tynding bliver anmeldeligt i Natura2000-skov.

Argumentation og uddybning:

Skærmforyngelse og udtynning er ofte aktiviteter med radikale effekter for bevaringsstatus for både naturtyper og arter, og bør derfor være anmeldeligt i Natura 2000 som rydning allerede er det, således at effekterne kan vurderes og myndigheder kan agere derefter.

Kilder

- Augustiny, E., Frehner, A., Green, A., Mathys, A., Rosa, F., Pfister, S. & Muller, A. Empirical evidence supports neither land sparing nor land sharing as the main strategy to manage agriculture–biodiversity tradeoffs. PNAS Nexus, Volume 4, Issue 9, September 2025, pgaf251, <https://doi.org/10.1093/pnasnexus/pgaf251>
- Baaner, L. 2023. [Skovloven og beskyttelse af biodiversitet kræver politiske valg](#). DM Bio.
- Biodiversitetsrådet. 2023. [Udlægning af urørt skov - Virkemiddel for biodiversitet Uddrag fra Biodiversitetsrådets Årsrapport 2023](#).
- Biodiversitetsrådet. 2025. [Biodiversitetslov – Biodiversitetsrådets anbefalinger](#). Version 1.0.
- Breulmann, M., Boettger, T., Buscot, F., Gruending, R., Schulz, E. 2016. [Carbon storage potential in size–density fractions from semi-natural grassland ecosystems with different productivities over varying soil depths](#). Science of The Total Environment, Volumes 545–546, Pages 30–39.
- Colles, A., Liow, L.H. & Prinzing, A. 2009. [Are specialists at risk under environmental change? Neoecological, paleoecological and phylogenetic approaches](#). Ecological Letters 12(8):849–863. doi: 10.1111/j.1461-0248.2009.01336.x
- IPCC. 2001. [The Third Assessment Report \(TAR\) of the United Nations Intergovernmental Panel on Climate Change \(IPCC\)](#). Table 3.2.
- Lassen, J.N. 2026. Kriterier for produktionsskov hhv. biodiversitetsarealer. Landskabsværkstedet.
- Miljøministeriet. 2024. Beregningsantagelser for klimaeffekter af skov.
- Miljøstyrelsen. 2023. [240 hektar ny urørt skov på vej i private skove](#). Miljøministeriet.
- Møller, P.F., Heilmann-Clausen, J., Johannsen, V.K., Buttenschøn, R.M., Schmidt, I.K., Rahbek, C., Bruun, H.H., & Ejrnæs, R. 2018. [Anbefalinger vedrørende omstilling og forvaltning af skov til biodiversitetsformål](#). De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS).
- Naturmonitor. 2026. [Nye tal: Sløv opbakning til urørt skov hos private lodsejere](#).
- Naturstyrelsen. 2015a. [Vejledning om Skovloven § 9 – Undtagelser fra kravet om højstammede træer](#). Miljø og Fødevareministeriet 2015.
- Naturstyrelsen. 2015b. [Vejledning om Skovloven § 17 - Anmeldelse af visse aktiviteter i Natura 2000- områder](#). Miljøministeriet 2015.
- Naturstyrelsen. 2022. [Overordnede retningslinjer for forvaltning af urørt skov – i statens skove](#). Naturstyrelsen.
- Naturstyrelsen. 2026. Forvaltningsplaner. <https://gis.nst.dk/difo/gældende/>
- Nævnenes Hus. 2026. [Stadfæstelse af afslag på lovliggørende dispensation i sag om skovgræsning inden for fredskov i Vejle Kommune](#).
- Phalan, B., Onila, M., Balmford, A. & Green, R.E. 2011. [Reconciling Food Production and Biodiversity Conservation: Land Sharing and Land Sparing Compared](#). Science 333, 1289. DOI: 10.1126/science.1208742
- Retsinformation. 2023. [Bekendtgørelse af lov om skove](#). LBK nr 690 af 26/05/2023.
- SANBI. 2014. [Factsheet on biodiversity stewardship, first edition](#). South African National Biodiversity Institute, Pretoria.
- Styrelsen for Grønt Arealomlægning og Vandmiljø. 2023. [Vejledning om Skovloven § 4 – fredskovspligt ved afgørelse \(pålægge\)](#). Ministeriet for Grøn Trepert.
- Verdens Skove. 2026. [Verdens Skove: Historisk spild af urørte skove](#). Naturmonitor: Debat.